

Trekvlinders in 1970

door

B. J. LEMPKE

(Eenendertigste jaarverslag)

Januari was vrij koud, waarbij dagen met vorst afwisselden met korte perioden dat de temperatuur niet onder het vriespunt daalde. Ongeveer hetzelfde weertype hadden we in februari, maar er viel zoveel neerslag in de vorm van regen of sneeuw, dat het op twee na de natste februarimaand van de laatste 120 jaar werd. Met december 1969 mee beleefden we de koudste winter van de laatste zeven jaar. Ook maart was koud, somber en nat. Vooral in de eerste helft vroor het vrijwel alle nachten licht (maar in de nacht van 9 op 10 te Arnhem nog 9°!), terwijl er ook nogal wat sneeuw viel. De tweede helft was wat beter, maar de laatste dagen waren toch weer guur. 28 en 29.III waren dan ook geen Paasdagen die een echt lentegevoel gaven met een thermometer die niet hoger kwam dan 5°!

Geen wonder dat de crocussen, die ik elk jaar in hetzelfde Amsterdamse gazon volg, aan de late kant waren. Op 1 maart waren de bladpruikjes net te zien. Pas de 11de verschenen de eerste oranje knoppen, vier dagen later volgden de paarse en de witte, maar het duurde tot de 22ste voor de bloemen goed open stonden.

April bracht weinig verandering. De eerste decade was koud met veel sneeuw. Op 6.IV sneeuwde het in het noorden van het land 15 uur achtereen, wat in deze maand nog nooit eerder was waargenomen. De tweede decade was beter, maar het slot was weer guur. Op 13.IV gingen VAN AARTSEN en ik naar Overveen om te zien of de voorjaarsdieren eindelijk aanwezig zouden zijn. Maar toen de lamp opgesteld was en de duisternis viel, daalde de thermometer tot 2° C. Het enige insect dat we gezien hebben was een ♂ van *Agriopsis marginaria* Fabricius, dat tussen de struiken rondvloog. We vonden het maar een dapper kereltje.

Mei werd eindelijk beter. De hele eerste decade bracht prachtig weer, waarbij de thermometer de 8ste te Nieuwe Tonge zelfs tot 24° steeg. Later evenwel draaide de wind naar het noorden en werd het veel killer, maar het slot was weer goed. Juni werd een fraaie maand met verscheidene dagen van temperaturen tegen de 30° en soms zelfs erboven. Bovendien regende het zelden. Juli daarentegen was zeer middelmatig, veel buien en in de tweede decade nogal wat kille dagen waarbij de thermometer niet hoger dan 16° kwam.

Augustus, altijd berucht als de regenrijkste zomermaand, nam dit keer revanche: bijna steeds mooi zonnig weer, slechts af en toe onderbroken door een paar minder fraaie dagen. September was in de eerste helft wat wispelturiger, maar de tweede was althans overdag heel mooi. De nachten waren echter vaak vrij koud door de sterke uitstraling en de 23ste kwam in het oosten plaatselijk al nachtvorst voor. Oktober was nogal somber en nat, maar wel vrij warm, ook 's nachts. De eerste helft van november was heel mooi. Later werd het weer wisselvalliger, maar over het geheel was het najaar toch zeer zacht. Dat was ook duidelijk in de tuinen te merken. Leeuwebekjes bloeiden door tot ver in november, margrietten en Rudbeckia's vormden weer nieuwe knoppen, maar die ontwikkelden zich toch niet meer tot bloemen, mogelijk doordat de dagen te kort waren. Pas in de laatste week van

december kwam er een definitief einde aan het zachte weer. Toen begon het te vriezen en ging het sneeuwen.

Over het geheel dus een koud en zeer laat voorjaar, een vrij gunstige zomer en een heel zacht najaar.

Een paar opmerkingen over de dagvlinders. *Papilio machaon* L. gaat duidelijk met herstel door. Ik kreeg meldingen van Olst, Ermelo, Ruurlo, Aalten, Sinderen, Den Dolder, Brouwershaven, Middelburg, Yerseke, de Braakman, Eindhoven, Veldhoven, Mierlo, Ospel, Nederweert, Sittard, Maastricht en Epen. Zie ook MAASSEN over zijn ervaring bij Montfort (*Ent. Ber., Amst.* 31: 161, 1971). In tegenstelling tot 1969 was *Pieris brassicae* L. over het algemeen een zeldzaamheid. Ik heb zelf geen enkel exemplaar gezien, ook niet in de zomer op de rijkbloeiende *Buddleia*'s. VESTERGAARD echter telde op 5.VIII in het binnenduigebied bij Oostvoorne 150 stuks tegen 15 op 3.VIII, een onmiskenbare aanwijzing van aanvulling door trek. *Pieris rapae* L. en *P. napi* L. vlogen normaal. Van de eerste nam VAN DE POL te Horst zelfs een duidelijke vierde generatie waar van 29.IX—16.X. Ook VESTERGAARD zag te Oostvoorne een flinke vierde tot 11 oktober. MARQUART meldde op 4.VIII in de uiterwaard bij Ochten vele honderden *brassicae* en *rapae* op de bloemen van *Inula britannica*.

Inachis io L., die in 1969 zo talrijk was, werd in 1970 nauwelijks gezien. *Aglais urticae* L. daarentegen vloog weer overvloedig, maar nu pas in de tweede helft van september. Van de zandoogjes was vooral *Coenonympha pamphilus* L. in de zomermaanden goed vertegenwoordigd. Overal waar ik voor de Amsterdamse collectie sprinkhanen ging verzamelen, trof ik de vlinder in aantal aan. WEDTS DE SWART tenslotte vermeldde *Pyronia tithonus* als talrijk van Walcheren.

Bruikbare gegevens werden van 104 medewerkers ontvangen. Hieruit kon het volgende overzicht samengesteld worden.

1. *Pieris rapae* L. Op 6 juni zag J. R. MARQUART een duidelijke trek in noordelijke richting bij het Deelerwoud. In een half uur vlogen $\pm$ 20 exemplaren voorbij.

2. *Colias hyale* L. Van de eerste generatie werd slechts één exemplaar gezien en dat niet eens in het zuiden, maar op 6 juni bij Denekamp (KUIJKEN). De zomergeneratie werd pas vanaf 4.VIII op diverse plaatsen in klein aantal gezien. In september slechts van twee plaatsen gemeld: in het begin van de maand enkele exemplaren op Schiermonnikoog (STOBBE) en 22.IX vijf stuks te Echt (VRANKEN).

V i n d p l a a t s e n. Lbg.: Gulpen, Colmont, Eijgelshoven, Schinveld, Echt, Sint Odiliënberg, Blerick. N.B.: Ulvenhout, Woudrichem. Z.H.: Hendrik-Ido-Ambacht. Gdl.: Terwolde. Ov.: Welsum, Steenwijkerwold, Denekamp. Dr.: Havelte. Fr.: Schiermonnikoog.

T o t a a l a a n t a l w a a r g e n o m e n e x e m p l a r e n: 46, een zeer mager jaar.

3. *Colias crocea* Geoffroy. Alleen enkele waarnemingen in augustus en één in september! Het eerste exemplaar werd I.VIII op Noord-Beveland gezien (Ds. VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN). Op enkele uitzonderingen na werden daarna alleen af en toe een paar Oranje Luzernevlinders in het zuiden van Limburg opgemerkt. In september slechts één op de 22ste te Echt.

Vindplaatsen. Lbg.: Gulpen, Colmont, Echt. Zl.: Noord-Beveland. Z.H.: Goudswaard. Gdl.: Speulde.

Totaal aantal waargenomen exemplaren: 15!

4. *Vanessa atalanta* L. Slechts één waarneming in april: 28.IV te Vlaardingen (GIELIS). In mei ook maar zes exemplaren, alle in de zuidelijke helft van het land (Cadier, Wijnandsrade, Goes, Kerkwerf, Drunen). Het koude voorjaar heeft de immigratie wel heel sterk verlaagd! In juni werd het in zoverre beter, dat de vlinder toen tenminste op 16 dagen werd gemeld, al waren de aantallen dan ook heel klein (in totaal maar 26 stuks!). Juli werd ook al geen goede maand, geen enkele dag bracht het tot 10 stuks of meer. Wel werden al vanaf 7.VII nu en dan verse exemplaren gemeld, maar de vliegafgevochten dieren werden tot in de eerste week van augustus gezien. Ook in deze maand bleven de dagtotalen overigens laag. Uitzonderingen waren alleen 2.VIII met 31 en 30.VIII met 34 stuks. September begon eindelijk iets te lijken, al was het hoogste totaal van het hele seizoen op 15.IX toch maar 83. In oktober werd de vlinder nog slechts sporadisch gezien. Alleen de 11de bracht het nog tot 12 stuks. De laatste exemplaren werden op 26.X te Echt (VRANKEN) en 27.X te Steijl (OTTENHEIJM) genoteerd.

Trek. Zelfs in dit magere *Atalanta*-jaar werden enige malen duidelijk migrerende exemplaren gezien. Op 13 september vloog een exemplaar in zuidoostelijke richting op de Waddenzee, $\pm$ 800 m uit de kust bij Harlingen (BRANDHORST). Op 19.IX vlogen drie exemplaren over de Westplaat bij Oostvoorne in zuidwestelijke richting met tussenpozen van 10 minuten, enkele meters boven de grond. Bij het water aangekomen sloegen ze enkele wilde haken, maar binnen 10 seconden hadden ze de oude richting weer te pakken en vervolgden hun weg naar de kust op $\pm$ 1½ m hoogte (ALDERS). Op 28 september werd een exemplaar gezien, dat op de dijk van het Kruiningergors bij Oostvoorne in zuidelijke richting voortvloog (VESTERGAARD).

Totaal aantal waarnemingen: 1093, slechts een kwart van het totaal van 1969 en het laagste dat genoteerd is sinds in 1947 met tellen van de soort werd begonnen.

5. *Vanessa cardui* L. Pas op 6 juni werd de eerste Distelvlinder in 1970 gezien (Leeuwarden, VAN MINNEN). Daarna bleef de vlinder regelmatig op de formulieren voorkomen, maar in zo klein aantal, dat pas eind juli de dagtotalen met twee cijfers geschreven konden worden (12 op 27.VII, 16 op de 28ste enz.), tot 6 augustus een top van 86 stuks bereikt werd. Daarna zakten de totalen weer sterk in om 25.VIII nogmaals op te lopen tot 74. Na deze datum liep het aantal echter sterk achteruit en vanaf 3 september kwam voorlopig geen enkele dag meer tot 10 stuks, al ontbrak de vlinder bijna nooit geheel. Een kort herstel vond eind september en begin oktober plaats met een maximum van 29 op 29.IX, maar de herfstgeneratie was toch opvallend zwak. Het laatste exemplaar werd 29 oktober te Eindhoven gezien (VAN DEVENTER).

Totaal aantal waarnemingen: 1591, zeker niet opvallend slecht, bijna 1½ maal dat van de *Atalanta*, wat maar zelden voorkomt.

6. *Issoria lathonia* L. In het binnenland werd maar één exemplaar gezien. Op 4 augustus vond FLINT een dood maar vers dier te Mill.

Ook in het duingebied was de vlinder overigens schaars. Van begin mei tot eind

augustus werd de vlinder er regelmatig opgemerkt, maar in de herfst volgden slechts een paar meldingen: 20.IX één te Zandvoort (KUYKEN) en 8 oktober een oud dier in de Kennemerduinen (VAN DER SCHANS). Op 25 juni zag Br. Fr. MELKERT een eierlegend ♀ te Egmond-Binnen. Daarvan gekweekte vlinders kwamen 5 augustus uit. Van begin juli gevonden rupsen verschenen de vlinders tussen 19 en 29.VII. Dit zijn dus alle vertegenwoordigers van de tweede generatie. Blijkbaar is de herfstgeneratie niettegenstaande het gunstige najaar zeer schaars geweest.

7. *Acherontia atropos* L. Reeds op 10 mei werd een levend exemplaar aangetroffen te Winsum, 28 juni een tweede te Dordrecht en 30 augustus de derde te Bolnes. In september werden vier stuks gezien en in oktober nog drie (het laatste op 21.X te Leeuwarden), wat een totaal van 10 stuks gaf, een vrij normaal aantal voor de Doodshoofdvlinder. Op 5 september werd te Apeldoorn een platgereden rups gevonden.

V i n d p l a a t s e n. N.B.: Mierlo. Zl.: Serooskerke (Walcheren). Z.H.: Abdij Sion. Fr.: Winsum, Leeuwarden.

8. *Agrius concolvuli* L. Ook bij deze soort kwam de eerste waarneming vrij vroeg: op 15 juni te Echt (VRANKEN). In augustus werden vier stuks gemeld en in september niet minder dan 16. Oktober leverde er nog drie bij, zodat het totaal 24 werd, wat een heel redelijk aantal voor de Windepijlstaart is. De vijf voorafgaande jaren was het veel minder.

V i n d p l a a t s e n. Lbg.: Sittard, Echt, Montfort, Roermond, Belfeld. N.B.: Huibergen, Bergen op Zoom. Zl.: Sint Laurens, Valkenisse, Oostkapelle, Burgh. Z.H.: Zoetermeer. N.H.: Hoofddorp, Bloemendaal, Oosthuizen. Gdl.: Ruurlo. Ov.: Deventer. Fr.: Leeuwarden.

9. *Macroglossum stellatarum* L. Twee exemplaren in juli, twee in augustus, vier in september en twee in oktober gaven een totaal van 10 stuks voor het gehele seizoen. Al drie opeenvolgende jaren hebben we zulke extreem lage aantallen voor de Kolibrievlinder.

V i n d p l a a t s e n. Lbg.: Echt, Steijl, Horst. N.B.: Achtmaal. Zl.: Haamstede. N.H.: Egmond-Binnen.

10. *Scotia ipsilon* Hufnagel. Reeds op 1 mei werd een afgevlagen immigrant te Ospel gevangen. Vanaf 15.V was de vlinder regelmatig aanwezig, al waren de aantallen aanvankelijk zeer klein. Pas 19.VI steeg het dagtotaal tot 11, maar nu begon het ook snel op te lopen om op 26.VII een top van 124 te bereiken. Hoewel de vlinder daarna regelmatig gezien werd, zakten de aantallen toch spoedig weer om begin september duidelijk op te lopen. Vooral in de tweede helft van de maand was *ipsilon* plaatselijk zeer gewoon. Op 18.IX telde MAASSEN 587 stuks in het vangapparaat te Echterheide en VAN ROOIJEN 172 te Oosthuizen. Een paar dagen kwamen we dan ook tot dagtotalen boven de duizend (top op 19.IX met 1283 stuks). De rest van september en begin oktober waren, hoewel minder, toch ook nog goed (556 op 9.X!), maar na half oktober werd de vlinder beslist schaars, al bleef hij ook de hele maand november present. De laatste werd 2 december bij de Abdij Sion gevonden (FLINT).

T o t a a l a a n t a l w a a r n e m i n g e n: 15000, het hoogste aantal dat tot

nog toe geregistreerd is. Behalve uit Groningen werden uit alle provincies meldingen van de soort ontvangen.

11. *Peridroma saucia* Hübner. Van de voorjaarsgeneratie werd maar één exemplaar gezien: op 14 juni te Halfweg (VAN AARTSEN). Ook de herfst dieren waren zeer schaars: één in september, zes in oktober en 24 november de laatste te Vijlen (LANGOHR), zodat het totaal slechts negen stuks bedroeg! Een dergelijk laag aantal komt maar zelden voor.

Vindplaatsen. Lbg.: Vijlen. Zl.: Valkenisse. N.H.: Halfweg, Oosthuizen, Egmond-Binnen.

12. *Spodoptera exigua* Hübner. VAN AARTSEN ving 25 augustus een exemplaar te Oostkapelle.

13. *Autographa gamma* L. Ook deze soort verscheen opvallend laat: pas op 12 mei werden de eerste exemplaren te Eindhoven gezien (VAN DEVENTER). Aanvankelijk bleef de vlinder zeer schaars. Pas in de tweede juni helft liepen de dagtotalen wat op. De top van de immigratie viel op 24 en 25.VI met 39 en 38 stuks. Daarna werd de vlinder weer veel schaarser om pas eind juli en vooral begin augustus duidelijk in aantal toe te nemen. Op 5.VIII werd een totaal van 154 stuks bereikt, maar de top kwam op 27.VIII met 200. Weer volgde een teruggang, tot omstreeks half september een snelle stijging werd geconstateerd met als maximum 348 op 19.IX. Eind september en begin oktober kwamen nog enkele dagen boven 100, maar na 17.X werd de Gammauil zeer schaars. Na 1 november werd de vlinder nog op 21.XI te Simpelveld gezien (LANGOHR), 10 december een vers exemplaar te Hendrik-Ido-Ambacht (BOGAARD) en 11.XII één in een koude kas te Amsterdam op selderie zittend (HOUKES).

Totaal aantal waarnemingen: 8100, sinds 1948 het laagste aantal dat in ruim 20 jaar genoteerd werd.

14. *Macdunnoughia confusa* Stephens. De vlinder werd alleen in de zomer en de herfst waargenomen: 7.VIII de eerste te Echterheide (MAASSEN), 26 september te Belfeld (REIHS), 5 oktober te Muiderberg (VAN TUIJL) en 9.X te Schinveld (SCHREURS), zodat het totaal slechts vier stuks bedroeg.

15. *Orthonama obstipata* Fabricius. Op 24 augustus werden twee te Valkenisse gevangen, 30.VIII een derde te Stein. In september kwamen daar nog twee bij: 24.IX één te Valkenisse en 28.IX de laatste te Halfweg, zodat het jaartotaal niet meer dan vijf exemplaren bedroeg, wel iets anders dan de 70 van 1969!

16. *Nomophila noctuella* L. Op 11 mei werden drie stuks bij de Abdij Sion gevangen (FLINT). In juni volgden vier op even zoveel verschillende dagen. Juli werd iets beter, hoewel de dagtotalen ook toen zeer klein bleven. Augustus was in zoverre de beste maand dat de vlinder tenminste op de meeste dagen vermeld werd. In september was *noctuella* al weer veel schaarser en in oktober werden nog slechts zes stuks vermeld, het laatste op 13.X in zuidelijk Flevoland.

Vindplaatsen. Lbg.: Simpelveld, Echterheide, Belfeld. N.B.: Valkenswaard, Biesbosch. Zl.: Valkenisse, Oostkapelle, Renesse. Z.H.: Melissant, Middelharnis, Oostvoorne, Hendrik-Ido-Ambacht, Rotterdam, Voorschoten. Gdl.: Hoog-Buurlo, Zuidelijk Flevoland. Ov.: Abdij Sion, Dalfsen, Raalte.

Totaal aantal waarnemingen: 74, heel weinig dus.

17. *Udea ferrugalis* Hübner. Twee vroege exemplaren op 16 mei te Oostkapelle, daarna nog één op 24 september te Valkenisse en 12 oktober de vierde te Halfweg.

18. *Diasemia litterata* Scopoli. LANGOHR was zo gelukkig 11 juli een exemplaar van deze fraaie zeldzaamheid te Simpelveld te vangen.

19. *Plutella xylostella* L. (*maculipennis* Curtis). Het eerste exemplaar werd 5 mei in de val te Melissant aangetroffen. Het vlindertje bleef aanvankelijk schaars met plotseling uitspringende topjes van 26 en 27 stuks op 9 en 10 juni. Ook verder in het seizoen zien we zulke onverwachte stijgingen, die waarschijnlijk met migraties te maken hebben. Al na 8 augustus kwam geen enkele dag meer tot 10 en reeds op 13 oktober werd het laatste exemplaar te Melissant gezien.

Vindplaatsen. Lbg.: Nijswiller, Simpelveld. Zl.: Oostkapelle. Z.H.: Oud-dorp, Melissant, Middelharnis, Oostvoorne, Hendrik-Ido-Ambacht, Rotterdam, Den Haag. N.H.: Overveen, Crailo. Gdl.: Vierhouten, Hoog-Buurl, Beekbergen, Hall. Ov.: Dalfsen.

Totaal aantal waarnemingen: 954 (5700 in 1969!).

Er volgen nog enkele soorten die speciale aandacht verdienen.

Xylena exsoleta L. LEFFEF ontving een exemplaar dat 27 oktober to Gorssel zittend op een raam aangetroffen was.

Mythimna l-album L. Zoals altijd werden de meeste exemplaren in het zuiden en midden van Limburg gevangen, hoewel ook een paar noordelijker gelegen vindplaatsen bekend werden. Er waren weer twee vliegtijden, de eerste van 21.VI—9.VII, de tweede van 31.VIII—15.X. De dagtotalen kwamen geen enkele maal tot 10, maar door de vele data waarop de vlinder gezien werd, viel het totaal toch nog wel mee.

Vindplaatsen. Lbg.: Simpelveld, Stein, Echterheide, Roermond, Ospel, Horst. Gdl.: Wageningen (op etalageramen! ALDERS). Utr.: Leersum, Utrecht (resp. op 3.IX en op 13.IX een exemplaar, PEERDEMAN, VESTERGAARD).

Totaal aantal exemplaren: 127.

Mythimna albipuncta Denis & Schiffermüller. Ook dit maal geen enkele waarneming benoorden de grote rivieren. Alle opgaven stammen uit het zuiden en midden van Limburg tussen 12 augustus en 9 september, in totaal niet meer dan 33 exemplaren.

Hoplodrina ambigua Denis & Schiffermüller. Er zijn duidelijk twee vliegtijden geweest, de eerste van 8.VI—30.VII, de tweede van 17.VIII—6.X. De vindplaatsen liggen uitsluitend in het zuiden van Limburg en in het kustgebied tot in het Westland.

Vindplaatsen. Lbg.: Stein. Zl.: Valkenisse, Oostkapelle. Z.H.: Melissant, Oostvoorne, Naaldwijk. Utr.: Leersum (één op 30.VII, PEERDEMAN).

Totaal aantal waargenomen exemplaren: 130, waarvan 75 in het vangapparaat van de Proeftuin voor de Groenten- en Fruitteelt onder Glas te Naaldwijk!

Vermeld dient nog te worden dat VROEGINDEWEIJ weer sterke migraties van *Coccinella* waarnam. Op 2 augustus waren veel exemplaren aanwezig aan de Grevelingen te Nieuwe Tonge, op 29.VIII duizenden op dezelfde plaats, en op 19

september talrijke exemplaren aan de buitendijk van het Haringvliet te Middelharnis.

Conclusie. Een slecht jaar voor migranten, op *Diasemia litterata* na geen enkele opvallende soort en de meeste migranten in opvallend lage aantallen met uitzondering van *Scotia ipsilon*, waarvoor het juist een recordjaar werd.

Summary

In the thirty-first report on migrating Lepidoptera in the Netherlands in 1970 the following particulars are mentioned:

1. *Pieris rapae* L. On 6 June a distinct migration in northern direction.
2. *Colias hyale* L. Only 46 specimens in summer and autumn, most of them in the prov. of Limburg.
3. *Colias crocea* Geoffroy. Only a few in August and one in September, almost all in the southern half of the country, 15 specimens in all!
4. *Vanessa atalanta* L. Only one at the end of April and a few in May. Numbers remained small, with a few exceptions in August. Maximum 83 on 15 September. Only a few in October. Total number 1093, the lowest since counting started in 1947. A few small but distinct migrations in September in southern direction.
5. *Vanessa cardui* L. The first on June 6. After that date regularly present in small numbers, increasing about the end of July, autumn generation feeble. Total number 1591.
6. *Issoria lathonia* L. Only one specimen outside the coastal area. Here also in small numbers.
7. *Acherontia atropos* L. First on May 10; total number 10 moths and one caterpillar.
8. *Agrius convolvuli* L. First on June 15. Total number 24, much better than the five preceding years.
9. *Macroglossum stellatarum* L. Only ten specimens!
10. *Scotia ipsilon* Hufnagel. First immigrant on May 1. Regularly present from May 15 till the end of November. Tops on July 26 (124 specimens) and September 19 (1823). Last *ipsilon* December 2. Total number 15000, a record for this species.
11. *Peridroma saucia* Hübner. Only nine specimens, one in June, the others in the autumn.
12. *Spodoptera exigua* Hübner. One on August 25.
13. *Autographa gamma* L. The first only on May 12. Top of the immigrants at the end of June, of the home bred generation in the third week of September. Total number 8100, the lowest in more than 20 years.
14. *Macdunnoughia confusa* Stephens. Only four specimens.
15. *Nomophila noctuella* L. Three in May, four in June, July somewhat better, August the best month, in September already much rarer, six in October. Total number only 74.
16. *Udea ferrugalis* Hübner. Two in May, one in September and in October!
18. *Diasemia litterata* Scopoli. One specimen of this rarity in the south of Limburg.

19. *Plutella xylostella* L. The first on May 5, the last on October 13. As a rule in feeble numbers with sudden small tops suggesting immigrations. Total number only 954.

On the whole a bad year for immigrants with the exception only of *Scotia ipsilon*, and with a striking absence of rarer species.

A few observations of *Vanessa cardui* abroad may be added. From May 17—20 an enormous migration was observed near Vaison la Romaine (France, Vaucluse), flying against a strong wind and close to the ground. The migration was observed over a front of at least 30 km, but was probably broader (L. H. CLAASSENS).

During a stay of a fortnight at Lavagna, $\pm$ 40 km south of Genova, very fresh specimens suddenly appeared in considerable numbers on May 31, remained a few days, visiting the flowers of Red Valerian (*Centranthus ruber*) and then disappeared as suddenly as they had come (LEMPKE).

On June 9 hundreds were seen near Blagoevgrad in the Struma valley in SW Bulgaria, probably immigrants arrived via Greece (D. VESTERGAARD).

Amsterdam 1010, Oude IJsselstraat 12-III.

Studies on Coleophoridae (Lepidoptera)

II. A new name for *Coleophora icterella* Toll 1949

by

R. C. H. M. OUDEJANS

Recently KLIMESCH (1971) published a paper on the biology and genitalia of *Coleophora icterella* Toll. Unfortunately this name appears to be preoccupied. DUPONCHEL (1840) described in his "Histoire naturelle des Lépidoptères ou Papillons de France" 11: 578, plate 310 fig. 12, *Ornix icterella*, possibly from the kidney vetch, *Anthyllis vulneraria*. Although the name *icterella* was a manuscript name of ZELLER, he has never published it, but in 1839 ZELLER described this species already as *Coleophora vulnerariae* with the addition *icterella in lit.*

DUPONCHEL (1844—45) let prevail his name *icterella* over *vulnerariae* Zeller and ZELLER (1849) enumerated *icterella* Duponchel as a synonym of his *vulnerariae*. Also HEINEMANN & WOCKE (1877), DE JOANNIS (1915) and SUIRE (1961) used this synonymy. There seems no doubt of the conspecificity of the two names and *Coleophora icterella* (Duponchel, 1840) is therefore a junior subjective synonym of *C. vulnerariae* Zeller 1839. Thus *Coleophora icterella* Toll 1949 appears to be a secondary homonym of *C. icterella* (Duponchel) and a new name is needed. I propose *cecidophorella* nom. nov. indicating the cecidogenous habits of the larvae.

GOIDANICH (1951, 1956) proposed the term cecidophory for the unique phenomenon of carrying self-made galls by the larvae of *cecidophorella*. The larvae of this coleophorid moth produce galls of the floral buds of *Polygonum convolvulus* L. and *P. dumetorum* L. and when mature they cut these galls from the plant using them as a case.